

Verkondiging Witte Donderdag

1 april 2010

Gereformeerde Kerk Loosdrecht

Ds. Stefan Dijkhuizen

Lezingen: Exodus 12: 1, 15-20 & Lucas 22: 7-23

Verkondiging:

Geliefden van onze Heer,

‘Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.’

Wat in Jezus is begonnen, in deze nacht, mogen wij voortaan aan elkaar doorgeven als het brood waarvan wij kunnen leven. Als voedsel voor onderweg dat ons verbindt aan elkaar.

Anders gezegd: Door dit te doen met elkaar, telkens opnieuw, gedenken wij Jezus. We ontvangen het lichaam van de Heer, omdat we het zelf zullen zijn. Broeders en zusters, wij zijn voortaan het lichaam van onze Heer.

Vandaag en morgen, op deze Witte Donderdag en morgen Goede Vrijdag, komen we dichterbij Jezus zelf. Andersom geldt: Vandaag en morgen komt de mens Jezus ons naderbij als nooit tevoren.

Nu zijn leven bedreigd wordt, en de ondergang onvermijdelijk is, komt Jezus ons echter alleen maar intiemer nabij. Alsof ook alleen maar zo waar kan worden hoe grenzeloos God ons lief heeft. Precies dat wordt Jezus ook kwalijk genomen, precies dat kost hem uiteindelijk de kop: Grenzeloze liefde voor iedereen.

Vandaag en morgen zal het gaan om tafel en kruis. Want daar komt alles op uit, daar vindt het leven van hem die ons Gods gezicht als geen ander liet zien, zijn vervulling. Aan tafel als gastheer en tegelijk als dienaar, aan het kruis als verstotene en als teken van liefde sterker dan de dood.

Dit jaar is onze weg naar het Paasfeest sterker dan ooit ingekleurd met de verhalen over het volk van Israël in Egypte. Zeven weken lang hoorden we immers over Mozes, over het lijden en het gejammer van de slaven, over de farao en over zijn onverzettelijkheid. Ook in deze week, vandaag, morgen, zaterdag en zondagmorgen zal het verhaal van de Exodus, de uittocht en bevrijding steeds weer klinken.

Het joodse Paasfeest, Pesach, vormt dan ook het kader waarbinnen wij als kerk ons Pasen vieren. Er kan geen sprake zijn van een vervanging, of een totaal andere invulling van dat joodse feest, hoezeer de kerk en haar theologen dat in het verleden geprobeerd hebben.

Wij kunnen de weg van Jezus alleen maar proberen te verstaan, en dus ook alleen maar zo gedenken en meevieren, met als kader dat verhaal uit Exodus. Pas binnen dat grote verhaal van een God die bevrijdt, krijgt Jezus' levensverhaal zijn eigen, universele perspectief.

De weg die Jezus voor zich ziet, en die hij duidelijk voor ogen heeft, zo hoorden we in de lezing, voert hem niet buiten het verhaal van God met zijn volk. Sterker nog, Jezus grijpt dit grootse verhaal van de Exodus aan om zijn eigen leven te verbinden aan de vrijmakende God.

De God, die zegt: Ik-ben-met-jou. Niet een farao of wie dan ook zal over jou heersen, niet een slaaf zul jij of wie dan ook maar zijn, maar werkelijk vrij mens. Liefde die door de dood heen zal leiden.

De evangelist Lucas zet deze verbinding van Jezus' verhaal met Exodus op de voorgrond. Aan het begin van de lezing geeft Lucas immers aan dat de dag van het Ongedesemde brood is aangebroken. De dag waarop het pesachlam geslacht moest worden. De dag waarop de maaltijd gegeten werd waarvan we in de Exoduslezing de instelling hoorden. Het is een maaltijd die generatie na generatie gevierd moest worden, om te gedenken dat God hen ooit uit Egypte had bevrijd.

We weten niet of Jezus met zijn discipelen precies de rituelen en de voorschriften van de pesachmaaltijd gevolgd heeft. Maar veel wijst er wel in die richting: De voorbereidingen die hij laat treffen door Petrus en Johannes. De feestzaal, het vieren met een groep van tussen de 10 en 20 personen. De beker die meerdermalen rondgaat, het brood dat gebroken wordt, het dankgebed dat genoemd wordt.

Kortom: Jezus kan en wil alleen op deze manier, in lijn met zijn volk, in lijn met de God die bevrijdt, zijn eigen leven vervullen. Alleen zo wil hij gedenken, en wil hij ook dat wij dat doen.

Voor Jezus zal deze pesachmaaltijd zijn galgenmaal worden. Hij weet wat er zal komen, en ook dat het onvermijdelijk is. De situatie is daarom dreigend en beklemmend.

Te midden van de duizenden pelgrims in Jeruzalem, te midden van de vreugdevolle sfeer van al die mensen die vol verwachting uitkeken naar het feest van de bevrijding. Voor Jezus lijkt het totaal anders te zijn: Niet een bevrijding om te vieren, maar een afscheid en nog erger dan dat; een gruwelijke ondergang.

Hoe kan dan deze nacht, die wij ook met elkaar doorbrengen, dan toch een nacht zijn van vieren en gedenken? Beide lezingen spreken er zo duidelijk over. En wat zou dat dan voor ons kunnen betekenen, het gedenken van Jezus?

Gedenken is niet zo maar een herinnering aan iets dat vroeger is gebeurd. Gedenken is veel meer, is sterker: Het gaat om iets wat hier en nu in het leven van betekenis is.

Dus daarom is het vannacht niet enkel de herinnering aan de bevrijding van een slavenvolk daar en daar, toen en toen, het wil meer dan dat gaan over ieder mens. Ieder mens die deel krijgt aan bevrijding in haar of zijn bestaan, op welke manier dan ook.

Bovendien gaat dit 'gedenken' ook over de toekomst. Je kunt zeggen dat herinneringen je alleen maar vast houden in het verleden. Maar gedenken in deze Bijbelse zin, wil met nadruk vooruit kijken. Niet het gisteren bepaalt je leven, nee je gedenkt, om het hier en nu in het juiste perspectief te zien en ook waar het naartoe gaat, waarnaar je mag uit zien.

Zoals Mozes van God hoort dat het generatie op generatie zo gevierd moet worden, dus gericht op de toekomst, zo verbindt ook Jezus dit maal met zijn vrienden aan Gods belofte. Aan het Koninkrijk van God, dat zal komen. Het Koninkrijk, dat ook voor hem de vervulling van zijn leven geeft. Zo'n liefde, voor alle mensen, grenzeloos. Zo'n innige band met God, God zo dichtbij, zo zal dat Koninkrijk zijn.

Hoewel er dus een extra donkere schaduw over deze avond en nacht lijkt te vallen, kan het toch een nacht zijn om te vieren. Jezus kan ons namelijk laten vieren doordat hij ons een geschenk geeft. Hij schenkt zichzelf aan ons.

De beker met wijn, al eeuwenlang voor het volk teken van vreugde om de bevrijding en van het komende Koninkrijk, hij is nu ook het bloed van Jezus zelf. Van zijn ziel, van zijn leven. Hij wil dat wij daarin delen.

Het brood, brood van ellende, brood van de haast, brood uit de hemel ook, het is vanaf nu ook zijn lichaam. Het platte brood voor onderweg. Breek en deel het, voor elkaar. Ontvang mij, lichaam van de Heer, omdat jullie het vanaf nu zullen zijn, lichaam van de Heer!

Het is een geschenk om dankbaar voor te zijn. Om dankbaar te vieren, om dankbaar aan te nemen. Hij geeft het aan ieder van ons, niemand uitgesloten. In de nacht dat hij overgeleverd lijkt aan de goden, geeft hij zich over in volkomen dienstbaarheid aan de mensen.

En iedere keer als wij dan dat brood en die wijn proeven, proeven wij hem. Proeven wij zijn leven, zijn grenzeloze liefde voor ons allemaal. Proeven wij God onzegbaar nabij. We moeten wel, want anders worden wijzelf ook nooit echt bevrijd, en rest alleen de herinnering.

Zo kan dit toch een nacht van gedenken en vieren worden. In de kring, met ons groepje hier verzameld. Jezus geeft ons zijn leven. Geeft zijn lichaam aan ons, om zelf tot lichaam van de Heer te worden. Telkens weer opnieuw. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.